

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 07 0 U 018455 23 Uvp
Sarajevo, 04.01.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Danilović Edine, kao predsjednika vijeća, Milosavljević-Jančić Nevenke i Mahić Samardžić Amele, kao članova vijeća, te Dizdar Vrabac Belme kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja T.O. iz J., zastupanog po punomoćniku Stojić Gordanu, advokatu iz Mostara, protiv akta broj: FZ3/8/1-35-1-3-4/10 OB/MB: ... od 09.09.2020. godine, tuženog Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Mostar, u upravnoj stvari ponovnog obračuna penzije, odlučujući o zahtjevu tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 018455 20 U od 30.10.2023. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 04.01.2024. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 U 018455 20 U od 30.10.2023. godine odbijena je kao neosnovana tužba tužitelja podnesena protiv akta tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog za Hercegovačko-neretvanski kanton Mostar, broj FZ10/2/1-35-1-55378-2/19, matični broj: ... od 26.08.2019. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev tužitelja T.O., sa mjestom stanovanja J., za preračun starosne penzije.

Protiv navedene presude tužitelj je blagovremeno podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog povrede federalnog zakona i povrede federalnog zakona o postupku. U zahtjevu navodi da je u pobijanom rješenju navedeno "da nakon ostvarivanja prava na srazmjernu starosnu penziju tužitelj nije ponovo stekao status osiguranika u obaveznom osiguranju, odnosno kako je zahtjev za ostvarivanje prava podnio korisnik penzije, a ne osiguranik, ne pripada mu pravo na samostalnu starosnu penziju u najnižem iznosu", pa je po njegovom mišljenju riječ o pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju; da su pogrešno tumačene odredbe člana 81. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju koji se neosnovano dovodi u vezu sa članom 28. istog Zakona, koja propisuje da ne može doći do primjene člana 81. stav 1., 2., 3. i 5., ali iz odredbe člana 117. proizilazi da stranka koja stekne status osiguranika nakon prestanka tog osiguranja ima pravo da se na nju primijeni zakon. U konkretnom slučaju se ne može zaključiti da je stranka uopće u pogledu činjenice staža kojeg ima u vidu odredba člana 118. Zakona uopće saslušavana, a iz rezultata postupka se ne može zaključiti da su bili provedeni dokazi u tom smjeru, čime su povrijeđene odredbe člana 7., 8. i 141. Zakona o upravnom postupku; da je osoba koja vodi postupak dužna stranci omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i okolnostima, da je trebalo provesti potpun ispitni postupak i da je očigledno da sud nije pravilno utvrdio činjenično stanje, a iz utvrđenih činjenica je izveden

nepravilan zaključak. Predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači na način da se tužba uvaži i predmet vrati na ponovni postupak.

U podnesenom odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine F BiH“, broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz stanja upravnog spisa i obrazloženja pobijane presude proizilazi da je rješenjem Kantonalne administrativne službe tuženog za Hercegovačko-neretvanski kanton Mostar broj: 1049157562-0, broj predmeta: 1810-0061/09-1 od 12.11.2009. godine tužitelju, demobilisanom braniocu, priznato pravo na srazmjerni dio starosne penzije koji pada na teret bosansko-hercegovačkog nosioca osiguranja u mjesečnom iznosu od 113, 7831 KM počev od 23.02.2009. godine; da je tužitelj istom prvostepenom organu podnio zahtjev za isplatu minimalne penzije, obzirom da je napunio 65 godina života pa smatra da mu pripada pravo na minimalnu penziju, jer je prethodnim rješenjem iz 2009. godine na osnovu koga je penzionisan, oštećen; da je odlučujući o navedenom zahtjevu prvostepeni organ utvrdio da je tužitelj rođen ... godine, da je državljanin BiH, da je ostvario pravo na starosnu penziju 23.02.2009. godine i da zbog navršenih 65 godina života želi ponovni preračun penzije, te kako je članom 117. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine F BiH“, broj: 13/18) regulisano da će se korisniku starosne penzije koji stekne status osiguranika u obaveznom osiguranju, nakon prestanka tog statusa, na njegov zahtjev odrediti novi iznos penzije po odredbama ovog Zakona, pod uslovom da je naknadno navršio najmanje šest mjeseci staža osiguranja ili će se na njegov zahtjev uspostaviti isplata ranije priznate penzije, prvostepeni organ je zahtjev odbio kao neosnovan rješenjem od 26.08.2019. godine. U postupku po žalbi tužitelja izjavljenoj protiv navedenog prvostepenog rješenja od 26.08.2019. godine, drugostepeni organ je rješenjem od 09.09.2020. godine odbio žalbu tužitelja kao neosnovanu sa obrazloženjem da se odredbe člana 81. stav 1., 2., 4. i 5. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju koje regulišu kada korisniku pripada iznos najniže penzije, ne odnose na osiguranike koji su ostvarili pravo na srazmjerni dio penzije po međunarodnim ugovorima, kao ni na korisnike koji nemaju prebivalište na teritoriji BiH, ukoliko međunarodnim ugovorom nije drugačije uređeno, a kako je to propisano odredbama člana 82. istog Zakona, pri čemu se tuženi istovremeno pozvao i na odredbe člana 117. i 80. istog Zakona, pa imajući u vidu da je tužitelj ostvario pravo na srazmjerni dio starosne penzije po rješenju prvostepenog organa od 12.11.2009. godine, da nakon ostvarivanja tog prava nije ponovo stekao status osiguranika u obaveznom osiguranju, odnosno kako je predmetni zahtjev podnio korisnik penzije, a ne osiguranik, ne pripada mu pravo na samostalnu starosnu penziju u najnižem iznosu. Tužitelj je protiv drugostepenog rješenja od 09.09.2020. godine pokrenuo upravni spor tužbom podnesenom Kantonalnom sudu u Mostaru koji je pobijanom presudom od 30.10.2023. godine istu odbio kao neosnovanu, cijeneći da su rješenja prvostepenog i tuženog organa donesena u zakonito provedenom upravnom postupku, te da su zasnovana na potpuno i pravilno utvrđenom činjeničnom stanju, kao i pravilnoj primjeni citiranih odredbi Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan.

Predmetno činjenično utvrđenje, čiju potpunost i pravilnost ovaj sud nije ni mogao cijeliti u smislu člana 41. Zakona o upravnim sporovima ukazuje na pravilnu primjenu odredbi Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine F BiH“, broj: 29/98 do 55/12).

Odredbom člana 81. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju je propisana minimalna penzija koja pripada svima koji ispunjavaju uvjete za njenu isplatu. Ovom odredbom je propisano da najniži iznos penzije pripada korisniku starosne, porodične, odnosno invalidske penzije, a kome je penzija određena u manjem iznosu od penzije utvrđene po odredbama stava 2 ovog člana. Odredbom člana 82. istog Zakona je propisano da se odredbe člana 81. stav 1., 2., 4. i 5. ovog Zakona ne odnose na osiguranike koji su ostvarili pravo na srazmjerni dio penzije po međunarodnim ugovorima, kao ni na korisnike koji nemaju prebivalište na teritoriji BiH, ukoliko međunarodnim ugovorom nije drugačije uređeno. U konkretnom slučaju tužitelj je ostvario pravo na srazmjerni dio penzije u skladu sa Ugovorom o socijalnom osiguranju između BiH i Republike Hrvatske, pa mu se u skladu sa citiranom odredbom člana 81. stav 1. ne može priznati i obračunati iznos najniže penzije.

Nadalje, odredbom člana 117. istog Zakona je propisano da korisniku starosne penzije koji stekne status osiguranika u obaveznom osiguranju, nakon prestanka tog osiguranja, na njegov zahtjev će se odrediti novi iznos penzije po odredbama ovog Zakona, pod uslovom da je naknadno navršio najmanje šest mjeseci staža osiguranja ili će se na njegov zahtjev uspostaviti isplata ranije penzije. Ova odredba predviđa situaciju kada korisnik starosne penzije ponovo zasnuje radni odnos nakon penzionisanja, odnosno ponovo stekne status osiguranika u obaveznom osiguranju, u kom slučaju će mu se obustaviti isplata penzije, ali nakon prestanka tog radnog odnosa, odnosno prestanka svojstva osiguranika u obaveznom osiguranju, na zahtjev takvog lica će se odrediti novi iznos penzije pod uslovom da je to lice naknadno navršilo najmanje šest mjeseci staža osiguranja ili će se na njegov zahtjev uspostaviti ranija isplata utvrđene penzije. U konkretnom slučaju, prema podacima iz spisa, nakon ostvarivanja prava na srazmjernu starosnu penziju tužitelj nije ponovo stekao status osiguranika u obaveznom osiguranju, odnosno nije ponovo zasnovao radni odnos, pa mu ne pripada pravo da mu se ponovo obračunava penzija, odnosno samostalna starosna penzija u najnižem iznosu.

Prigovor tužitelja da je u konkretnom slučaju „riječ o pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju“, ovaj sud nije ispitivao, obzirom da se u smislu odredbe člana 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima zahtjev za vanredno preispitivanje ne može podnijeti zbog povrede pravila postupka koja se odnosi na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

Prigovor tužitelja da su prilikom odlučivanja pogrešno tumačene odredbe člana 81. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju nije osnovan, jer je tužitelj ostvario pravo na srazmjerni dio penzije po međunarodnom ugovoru, odnosno Ugovoru o socijalnom osiguranju između BiH i Republike Hrvatske, koja činjenica nije sporna između stranaka.

Nadalje, navodi iz zahtjeva da tužitelj u pogledu činjenice staža osiguranja koji predviđaju odredbe člana 118. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju nije saslušan i da u tom smislu nisu provedeni dokazi, čime su povrijeđene odredbe člana 7., 8. i 141. Zakona o upravnom postupku, takođe nije osnovan, jer prvostepeni organ donosi odluku na osnovu podataka iz svoje službene evidencije, a svoj zahtjev za ponovni obračun penzije tužitelj nije potkrijepio bilo kakvim novim činjenicama i dokazima, niti je u toku postupka dostavio bilo kakav dokaz koji ukazuje da je činjenično stanje drugačije u odnosu na utvrđeno, pa ukoliko je tužitelj nakon penzionisanja bio stekao ponovo status osiguranika u obaveznom osiguranju,

odnosno ako smatra da je stekao uvjete iz člana 117. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, mora se prvo obratiti prvostepenom organu radi izmjene podataka u njegovoj službenoj evidenciji.

Kako je prvostepena presuda donesena uz pravilnu primjenu materijalnog prava, pri čemu nisu povrijeđena pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje ove upravne stvari, to se nije radilo o povredi prava tužitelja da bude saslušan, da se provede poseban ispitni postupak i slično, čemu tužitelj neosnovano prigovara.

Imajući u vidu naprijed izneseno, ovaj sud je i ostale navode zahtjeva ocijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Dizdar Vrabac Belma, s.r.

Predsjednik vijeća
Danilović Edina, s.r.